

Boccaccio: Dekameron

MESE ÉS NOVELLA?

Javasolt feldolgozási idő: 50 perc

1. Boccaccio DEKAMERON című kötete a későbbi korok alkotóira több szempontból is hatással volt. Egyrészt az általa lejegyzett témák és hősök több műben is feltűnnek, például Chaucer CANTERBURY MESÉK című 21 történetet tartalmazó gyűjteményében is. Másrészt a füzérszerű szerkezet a mai napig jelen van az irodalomban: Navarrai Margit 1542-es HEPTAMERON-ja, Matteo Bandello HŰSÉG, ASSZONY A NEVED című 1554-es novellagyűjteménye is a Dekameron formai sajátosságait követi. De a XX. századi magyar alkotások között is találunk olyan elbeszéléseket, melyeket a közös szereplő, hős fűz össze. Ilyen Kosztolányi Dezső ESTI KORNÉLJA, vagy Krúdy Gyula SZINDBÁD-NOVELLÁI.

Nézz utána Kosztolányi Esti Kornél-novelláinak, és mutasd be őket az alábbi szempontok szerint!

- Mikor élt a szerző?
- Mikor írta az Esti Kornél-novellákat?
- Kicsoda Esti Kornél?
- Hogyan épül fel ez a novellafűzér?
- Miért állítható párhuzamba a Dekameronnal?
-

A feladat megoldásában a következő link segíthet: www.enciklopedia.fazekas.hu

Innen elindulva összegyűjtheted a szükséges információkat!

mi Hitünk igazságáról, bizonyára illendő lesz most már az emberek kalandjaira és cselekedeteire áttérnünk; elmondom nektek ama történetet, melynek hallatára talán óvatosabban fogtok felelni ama kérdésekre, melyeket nektek föltesznek. Bájos leánytársaim, tudnotok kell, hogy valamiképpen az ostobaság gyakorta kiránt egy-egy embert boldog állapotából, és feneketlen nyomorúságba taszítja, akként az okosság a bölcs embert a legnagyobb veszedelmekből is kimenti, és tökéletes biztonságos nyugalomba helyezi. És számos példából megtetszik, mennyire igaz, hogy az embert az ostobaság a szerencséből a nyomorúságba taszítja; eme példákat azonban mostan nem kell elmesélnünk, mivelhogy minden áldott nap ezerszámra tárulnak szemeink elé. Hogy azonban az okosság a vigasztalódásnak forrása, arra bizonyáságul, ígéretemhez híven, röviden elmondok egy kis novellát.

Szaladin, ki oly igen vitéz ember volt, hogy nem csupán egyszerű emberből Babilónia szultánjává lett, hanem azonfelül számos győzelmet aratott a szaracén és keresztény királyokon, minekutána különb-különb háborúiban és káprázatos pompájában minden kincsét kimerítette, valamiképpen megesett vele, hogy nagy csomó pénzre volt szüksége; mivel pedig nem tudta, honnan teremtsen elő oly hirtelen, mint ahogy szüksége volt rá, eszébe jutott egy Melkizedek nevű gazdag zsidó, ki uzsoráskodásból élt Alexandriában; arra gondolt, hogy ez kiegészíthetné bajából, ha akarná; de olyan fösvény volt, hogy a maga jószántából ezt sohasem tette volna meg, erőszakot pedig nem akart használni ellene; mivel pedig a dolog igen a körmére égett, egyre törte a fejét, hogyan és miképpen nyerje meg ügyének a zsidót, s végre is az az ötlete támadt, hogy valami tetszetős ürügy alatt kieroszakolja belőle a pénzt. Magához hívatta tehát és barátságosan fogadta, maga mellé ültette, s annak utána így szólt hozzá:

- Derék ember, sokaktól hallottam már, hogy igen bölcs ember vagy, s fölöttébb világosan ítélsz Istennek dolgaiban; annak okáért igen kívánnám megtudni tőled, vajon a három Törvény közül melyiket tartod az igaznak: a zsidót-e vagy a szaracént, avagy a keresztényt.

A zsidó, ki csakugyan bölcs ember volt, szemfülesen észrevette, hogy Szaladin szaván akarja fogni, s valami huncutságba belekeverni; úgy gondolkodott tehát, hogy akármelyiket ítéli is különbnek a másik kettőnél ama három Hit közül, Szaladin mindenképpen eléri célját. Mivel pedig látta, hogy oly feleletet kell adnia, amelynek révén nem esik csapdába, összeszedte az eszét, hamarosan kisütötte, mit kell mondania, és így szólt:

- Uram, a kérdés, melyet nekem feltettél, szép, s ha meg akarom mondani felőle véleményemet, el kell mondanom egy kis történetet: hallgass meg. Ha emlékezetem nem csal, több ízben hallottam mesélni, hogy élt valaha egy kiváló és gazdag ember, s ennek kincstárában legbecsesebb drágaságai közt

volt egy gyönyörűség és értékes gyűrű; mivel pedig ezt értéke és szépsége miatt meg akarta becsülni, és azt kívánta, hogy utódról utódra szálljon családjában, meghagyta, hogy fiai közül az legyen az ő örököse, akihez hagyatékából a gyűrű kerül, s a többiek mint családfőt tisztelik és becsülik. Az, kire a gyűrűt hagyta ugyanígy rendelkezett utódaival és ugyanígy cselekedett, mint az ő elődje; szóval ez a gyűrű hosszú ideig utódról utódra szállt; végezetül pedig olyan embernek kezébe került, kinek három derék szép fia volt, kik híven engedelmeskedtek atyjoknak, miért is mind a hármát egyenlőképpen szerette. És mindegyik ifjú, mert mind ismerte a gyűrű hagyományát, s mind szeretett volna kiválni testvérei közül, tőle telhetőleg kérlelte apját, ki már elaggott, hogy halálos ágyán reá hagyja ama gyűrűt. A derék ember, ki egyenlőképpen szerette mind a hármát, nem tudott dönteni, hogy melyikre hagyja a gyűrűt, s mivel mindegyiknek megígérte, az az ötlete támadt, hogy mind a háromnak kedvére tesz: és egy ügyes mesterrel titokban csináltatott két más gyűrűt, melyek oly igen hasonlatosak voltak az eredetihez, hogy még az is, aki csinálta őket, alig-alig tudta megismerni, melyik az igazi. És halálos óráján nagy titokban mindegyik fiának adott egy-egy gyűrűt, ők pedig atyjok halála után sorban előmutatták gyűrűjüket, mindegyik ezzel bizonyítván, hogy neki van igaza, mivelhogy mindegyik számot tartott az örökségre és a tisztességre, és nem volt hajlandó a másiknak átengedni. Minekutána pedig látták, hogy egyik gyűrű annyira hasonlít a másikhoz, hogy semmiképpen nem lehet megismerni, melyik az igazi, eldöntetlen maradt, s ma is eldöntetlen ama kérdés, melyikök az atyának igaz örököse. És azért mondom neked, uram, ama három Törvény felől, melyeket három népnek adott az Atyaisten, s melyek felől kérdést intéztél hozzám: mindegyik azt hiszi, hogy az ő öröksége, az ő törvénye az igaz, s annak parancsait kell cselekednie; de, hogy melyiké az igazi, az a kérdés éppúgy eldöntetlen, mint a gyűrűk dolgában.

Szaladin észrevette, hogy ez igen ügyesen értette a módját, miképpen meneküljön a csapdából, melyet neki állított; és ezért elhatározta, hogy feltárja előtte szükségét, és meglátja, vajon hajlandó-e kisegíteni őt; és ekképpen cselekedett, és elárulta neki, hogy mit szándékozott tenni abban az esetben, ha nem ily okosan felelt volna meg, mint ahogy megfelelt. A zsidó bőkezűen rendelkezésére adta a rengeteg pénzt, melyet Szaladin kért; Szaladin pedig utóbb mindent az utolsó fillérig visszafizetett; ezenfelül pedig elhalmozta pompás ajándékokkal és minden időben barátjaként tartotta környezetében, kiváltságos nagy tisztességben.

Novellaelemzés szempontjai	Első nap harmadik novella
Az irodalmi korszak bemutatása, amelyben a mű keletkezett, az adott korszak stílusjegyei a műben	
Az alkotó személye	
A mű keletkezési körülményei	
A műfaj meghatározása, annak jellemzése	
A cím értelmezése	
A cselekmény szerkezetének vizsgálata: bevezetés, bonyodalom, kibontakozás, tetőpont, megoldás	
Szereplők jellemzése (főhősök és elbeszélő)	
A szereplők között lévő konfliktus kibontása	
Kiemelkedő szimbólum (jelkép) vagy motívum	
A mű mondanivalója, tanulsága	
A mű stílusa (hangnem, nyelvezet)	
A mű hatása későbbi korok alkotóira (műfaj, téma)	
A mű rád gyakorolt hatása	